

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๙/๒๕๖๖

วันที่ ๑๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { นายคงเดชา ชัยรัตน์ ผู้ร้อง
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายคงเดชา ชัยรัตน์ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายคงเดชา ชัยรัตน์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้อง) ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ การหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากวิธีการหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อออนไลน์ตามระเบียบดังกล่าวทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สามารถเป็นเจ้าของสื่อออนไลน์และนำสื่อออนไลน์ที่ตนเป็นเจ้าของไปใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งได้ มีลักษณะครอบงำประกอบของการเป็นสื่อมวลชน และมีลักษณะเป็นเจ้าของกิจการสื่อมวลชน ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญยิ่งไปกว่าการห้ามมิให้บุคคลผู้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) และไม่สอดคล้องกับวิธีการหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติประกอบ

- ๒ -

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ที่ไม่ได้บัญญัติให้สามารถใช้วิธีการหาเสียงทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเองหรือให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง กระทำการในลักษณะเป็นสื่อมวลชนเองได้ โดยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดนครราชสีมา ใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยคาดว่าวิธีการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ผู้ร้องทราบภายหลังการลงคะแนนเสียงว่าการออกระเบียบของผู้ร้องดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย ทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิเลือกตั้งเนื่องจาก สิทธิและหน้าที่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างอิสระของผู้ร้องได้รับการกระทบกระเทือนจากการถูกชักจูงใจ อย่างรุนแรงด้วยวิธีการที่ผิดต่อกฎหมาย ทำให้ผลการเลือกตั้งทุกเขตทั่วประเทศเบี่ยงเบนไปจาก ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง ส่งผลกระทบต่อการจัดตั้งรัฐบาล การเข้าสู่ ตำแหน่งทางการเมือง และขัดกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่เป็นของปวงชนชาวไทยซึ่งผู้แทน ของประชาชนต้องมาจากคะแนนเสียงของประชาชนอย่างแท้จริงและต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามรัฐธรรมนูญ และการกระทำที่ไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสถานะเป็นผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อต่อรัฐสภาเพื่อดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ของพรรคการเมืองส่วนหนึ่ง ซึ่งหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นรับรู้ ถือเป็นการกระทำของพรรคการเมืองที่เข้าข่ายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑) ที่บัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ร้อง ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่งยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นแต่ผู้ร้องมิได้ดำเนินการ

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากผู้ร้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายออกกระเปียบดังกล่าวเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น ในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) ระเบียบดังกล่าว มิได้มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและมิได้มีลักษณะเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้อง

- ๓ -

ตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. สั่งเพิกถอนการกระทำของผู้ถูกร้องที่ออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ การหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและละเมิดสิทธิของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้

๒. สั่งให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ที่ดำเนินการภายใต้ระเบียบของผู้ถูกร้องดังกล่าวเป็นโมฆะ เพิกถอนผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดทั่วประเทศ และให้ผู้ถูกร้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใต้ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

๓. สั่งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจ กรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองส่วนหนึ่งกระทำการที่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๙๒ วรรคหนึ่ง (๑)

๔. สั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยหรือออกคำสั่ง โดยห้ามมิให้มีการกระทำโดยอาศัยหน้าที่และอำนาจในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเนื่องจากหากดำเนินการต่อไปและต่อมาศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยและมีคำสั่งให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เป็นโมฆะ จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การแก้ไขเยียวยาในภายหลัง

๕. สั่งเพิกถอนการกระทำและผลของการกระทำใด ๆ ที่ใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนับแต่วันที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งตามคำขอข้อ ๒ หรือข้อ ๔

๖. มีคำสั่งอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

- ๔ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

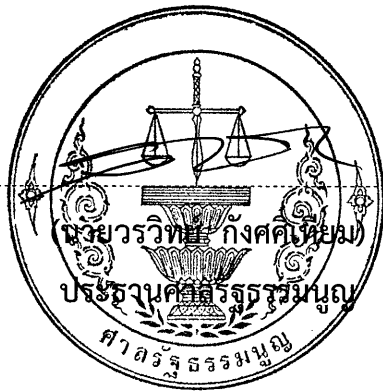
พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งเพิกถอนการกระทำของผู้ถูกร้องที่ออกระเบียบคณะกรรมการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ การหาเสียงเลือกตั้งทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ (๓) และละเมิดสิทธิเลือกตั้งและสิทธิการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ที่มีหลักเกณฑ์ว่าผู้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวซึ่งมีสภาพเป็น “กฎ” มิได้

- ๕ -

มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

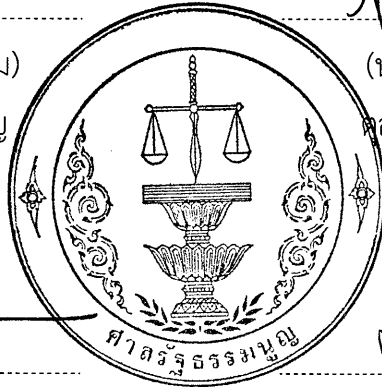
(คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๖)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุพห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ